

Oslo, 19. april 2006

Deres ref: 2006/02357 AØ/JS ETR

Høringsuttalelse om endring av forskrift vedrørende drift av gevinstautomater

Vi viser til deres høringsbrev av 22. februar d.å.

Actis ønsker med dette å uttrykke sin støtte til departementets forslag om å forby bruk av sedler som betaling ved spill på gevinstautomater, samt at gevinstautomater kan stå i lokaler med vekslingsautomat.

Actis er svært bekymret over de problemene som følger av gevinstautomater, ikke bare for spillerne selv, men også for deres pårørende. En undersøkelse fra MMI¹ viser at 71.000 mennesker er vurdert som spilleavhengige, og ytterligere 133.000 befinner seg i faresonen. Ved siden av nettspill regnes gevinstautomatene som mest avhengighetsskapende. Blant de som søker hjelp for spilleavhengighet, viser undersøkelser at omtrent 40 % har hatt alvorlige selvmordstanker, og at 10 % har forsøkt å begå selvmord². MMI-undersøkelsen viser videre at 1 av 4 av de som har spilleproblemer har en brutto årslønn på under 100.000 kroner per år. Graden av spilleproblemer er markant i de laveste inntektsgruppene.

Actis mener prinsipielt at gevinstautomater må forbys. Vi tror at det er den eneste gode løsningen for de spilleavhengige og deres pårørende. Det hevdes at mange av de som er spilleavhengige vil begynne å spille på nettet om gevinstautomatene fjernes. Dette er en påstand vi ikke er enige i. Mange av de spilleavhengige vil ikke ha anledning til å begynne med nettspill, enten på grunn av manglende kredittverdighet eller manglende tilgang til internett.

Actis har subsidiært gått inn for Stortingets vedtak om å gi Norsk Tipping monopol på oppsett og drift av gevinstautomater, da de elementer som ligger i dette vedtaket vil ha begrensende effekt på omfanget av automater og spill. I påvente av avgjørelse i kommende sak i EFTA-domstolen, mener Actis at regjeringen på kort sikt bør sette i gang tiltak for å regulere automatmarkedet ytterligere. I så måte så mener vi at forslaget om å forby bruk av sedler er riktig. Imidlertid mener vi at departementet burde gått lengre i sitt forslag for å begrense problemene som er knyttet til gevinstautomatene. Det er viktig å få begrenset tilgjengeligheten og attraktiviteten til automatene, og vi håper at departementet vil gå inn for ytterligere innstramminger i regelverket ved en ytterligere forlengelse av løyvene fra 1. januar 2007.

¹ MMI rapport 2005: "Undersøkelser om pengespill – Spillevaner og spilleproblem i befolkningen" av Håkon Kavli og Wenche Berntsen

² Fekjær (2003): "Spillegalskap – vår nye landeplage"

Actis foreslår derfor at:

- Aldersbestemmelsen på 18 år må håndheves strengere, og kontrollen styrkes betraktelig.
- Løyver som organisasjoner har sagt fra seg skal ikke kunne overdras til andre organisasjoner som ikke har fått oppstillingstillatelse til alle automater den har anledning til å utplassere, jfr. § 5 i forskrift 2000-09-22-960: Forskrift om oppstillingstillatelser for gevinstautomater og underholdningsautomater.
- Det innføres begrensninger i maksimal innsats per spilleomgang, fra 10 kroner til 5 kroner, samt at maksimal gevinst kan være 1.000,- kroner mot 2.000,- kroner i dag, jfr forslag til forskrift om typegodkjenning av gevinstautomater.
- Forskrift om oppstillingstillatelser for gevinstautomater bør endres til å forby oppstilling på steder det skjenkes alkohol. NOVA rapporten i 2003³ pekte på dette som et mulig effektivt virkemiddel for å begrense tilgjengeligheten. I samtaler med behandlingstilbud for rusmisbrukere har det framkommet opplysninger om at stadig flere også trenger behandling for spilleavhengighet.
- Myndighetene må sikre flere behandlingstilbud for de som er spilleavhengige.

I fjor spilte nordmenn for 27 milliarder kroner. MMI undersøkelsen anslår at 9 av 10 kroner som spilles kommer fra personer som har spilleproblemer, eller står i sterk fare for å utvikle spilleavhengighet. Det er en myte at folk slenger på noen kronestykker for å støtte en god sak.

Det hersker ingen tvil om at inntektene fra gevinstautomater genereres inn i viktig humanitært arbeid. Ved siden av viktig humanitær innsats i inn- og utland er inntektene med på sikre små og store idrettslag, samt sørge for at fritidsaktiviteter for barn og unge kan realiseres. Actis mener allikevel at hensynet til den stadige voksende gruppen med spilleavhengige må veie tyngst. Actis mener derfor at staten bør bidra til en overgangsløsning for de organisasjonene som har utviklet et avhengighetsforhold til inntekter fra gevinstautomater. Dette er nødvendig for å hindre at gode sosiale tiltak må avvikles, uten mulighet for å tilpasse dem til en ny inntektsvirkelighet.

Til slutt ønsker vi å be departementet om å bli tatt inn på listen over organisasjoner som er høringsinstanser ved saker som gjelder gevinstautomater. Når saker av denne karakter skal sendes på høring, må også de organisasjoner som ikke har automater, og som arbeider for begrensning eller forbud av gevinstautomater, få invitasjon til å uttale seg.

Med vennlig hilsen

Actis - Rusfeltets samarbeidsorgan

Anne Karin Kolstad

Generalsekretær

³ Nova rapport 1/03: "Underholdning med bismak – Ungdom og pengespill" av Ingeborg Rossow og Marianne Hansen